

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭЖМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«12» октябрж 2020 ел

№ 5

Эжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты
Житәкчесе һәм Башкарма комитеты
вазыйфаи затлары тарафыннан
гражданнарның мөрәҗәгатьләрен карау
буенча эш тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясе гражданнарының мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Эжмәкәй авыл жирлеге уставы нигезендә

КАРАР БИРӘ:

1. Эжмәкәй авыл жирлеге вазыйфаи затлары тарафыннан гражданнарның мөрәҗәгатьләрен карау һәм шәхси кабул итү тәртибен расларга (алга таба – тәртип).
2. Эжмәкәй авыл жирлегенең жирле үзидәрә органнарына гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау буенча әлеге тәртибКә таянып эш итәргә тәкъдим итәргә.
3. Гражданнар мөрәҗәгате буенча эш оештыруны, аларны үз вакытында карауны һәм үтәлешен контрольдә тоту тутоны Эжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесенә (башлыгына) йөкләргә.
4. Җаваплы затларны билгеләргә:
  - гражданнар мөрәҗәгатьләрен, шул исәптән шәхси кабул иту вакытында кергән, авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына почта элемтәсе, электрон документ әйләнеше системасы, муниципаль районның интернет-кабул итү бүлмәс аша язмача килгән гражданнар мөрәҗәгатьләрен үз вакытында теркәү гражданнарның язма мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларның үтәлешен контрольдә тоту буенча вазыйфаи бурычлары нигезендә Эжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары Хөсәинова Гөлнара Тахир кызын.
5. Эжмәкәй авыл жире үзидәрә органнарына гражданнар мөрәҗәгатьләрен үз вакытында теркәү, шулай ук мөрәҗәгатьләрнең үз вакытында каралуын һәм үтәлешен контрольдә тоту очен очен җаваплы затларны билгеләргә.

6. Элеге каарны районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында урнаштырырга.

7. Элеге каар үтәлешен контролдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Әжмәкәй авыл жирлеге
Башкарма комитеты Житәкчесе

Р.Ф.Адиев

Әжмәкәй авыл жирлеге
Башкарма комитетының 2020
елның 12 октябрь _5 номерлы
каарына 1 күшымта

Әжмәкәй авыл жирлеге вазыйфай затлары тарафыннан гражданнарның мөрәҗәгатьләрен карау һәм шәхси кабул итү тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әжмәкәй авыл жирлеге вазыйфай затлары тарафыннан гражданнар мөрәҗәгатьләрен карауның һәм шәхси кабул итүнең әлеге тәртибе (алга таба – тәртип) «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенdagы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 2006 елның 2 маенdagы 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маенdagы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнде.

1.2. Әлеге тәртип белән Россия Федерациясе гражданының (алга таба – граждан) Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе белән беркетелгән жирле үзидарә органнарына мөрәҗәгать итү хокукуны гамәлгә ашыруга бәйле хокукий мөнәсәбәтләр жайга салына, шулай ук Әжмәкәй авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары (алга таба – орган һәм вазыйфай затлар) тарафыннан гражданнарның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе билгеләнә.

2. Әлеге нигезләмәдә қулланыла торган төп төшенчәләр

2.1. Граждан мөрәҗәгате (алга таба – мөрәҗәгать) – жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма рәвештә яисә электрон документ формасында жибәрелгән тәкъдим, гариза яки шикаять, шулай ук гражданның дәүләт органына, жирле үзидарә органына телдән мөрәҗәгате;

2.2. тәкъдим – гражданың законнарны һәм башка норматив хокукий актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыяты эшчәнлегенең социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча рекомендациясе;

2.3. гариза – гражданың аның конституция хокукларын һәм ирекләрен яки башка затларның конституция хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында үтенече, яисә законнар һәм башка норматив хокукий актлар бозылу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, яисә күрсәтелгән органнарның һәм вазыйфай затларның эшчәнлегенә тәнкыйть;

2.4. шикаять – гражданың бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен яисә башка затларның хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен торғызыу яисә яклау турында үтенече;

2.5. вазыйфай зат – хакимият вәкиле функцияләрен дайми, вакытлыча яисә маҳсус вәкаләт буенча башкаручы яисә жирле үзидарә органында оештыру - идарә итү, административ - хужалык функцияләрен башкаручы зат.

2.6. коллектив мөрәжәгать дигәндә ике яки андан күбрәк гражданның, гражданнар, шул исәптән юридик затлар берләшмәләре мөрәжәгате, шулай ук тавыш бирү яки митингта яисә жыелышта катнашуучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать аңлашыла.

3. Гражданнарың язма рәвештә язылган мөрәжәгатьләре

3.1. Гражданнарың язмача мөрәжәгатьләре тәкъдимнәр, гаризалар һәм шикаять рәвешендә керә.

3.2. Гражданның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгате мөрәжәгать жибәрелә торган жирле үзидарә органының исемен һәм адресын яисә тиешле вазыйфай затның фамилиясен, исемен, атасының исемен, яисә тиешле затның вазыйфасын, шулай ук тәкъдимнән, гаризаның яки шикаятьнең асылын бәян итүне, үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңғысын – булган очракта), жавап жибәрелергә тиешле почта адресын, мөрәжәгатьне яңадан адреслау турында хәбәрнамәне, шәхси имзаны һәм датаны үз эченә алырга тиеш.

3.3. Органга яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгать законнарда һәм әлеге тәртиптә билгеләнгәнчә каралырга тиеш. Мөрәжәгаттә граждан үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңғысы – булган очракта), жавап жибәрелергә тиешле электрон почта адресын, мөрәжәгатьне яңадан адреслау турында хәбәрнамәне мәжбүри рәвештә курсәтә. Граждан мондый мөрәжәгаттә кирәклे документларны һәм материалларны электрон формада теркәргә хокуклы.

3.4. Гражданнар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаထыләр белән Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яки Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гражданнарың тәкъдимнәренә, гаризаларына, шикаထыләренә жавап мөрәжәгать телендә бирелә. Мөрәжәгать телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

3.5. Аларны хәл итү орган компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгатьләр, аларны теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгаттә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфай затка, мөрәжәгать жибәргән гражданга мөрәжәгатьне яңадан адреслау турында хәбәр итеп, әлеге тәртипнәң 1.5 пунктында курсәтелгән очрактан тыш, жибәрелә. Шул ук вакытта хәбәрнамәнең текстында Федераль законның тиешле статьясына сылтама булырга тиеш.

3.6. Язма мөрәжәгаттә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә орган яисә вазыйфай зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчermәсе теркәлгәннән соң жиде көн эчендә тиешле органнарга яисә тиешле вазыйфай затларга жибәрелә.

3.7. Каарына яисә гамәл кылуына (гамәл кылмавына) дәгъва белдерелгән органга яисә вазыйфай затка шикаထыне карауга жибәрү тыела.

3.8. Элеге тыюга бәйле рәвештә, шикаятьне мөрәжәгатьтә куелган мәсъәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган органга яисә вазыйфаи затка жибәрү мөмкин түгел, шикаять тиешле каарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) билгеләнгән тәртиптә судка шикаять бирү хокукуын аңлатып, гражданга кире кайтарыла.

3.9. Язма мөрәжәгать тексты тәкъдимнен, гаризаның яки шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәгән очракта, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул аларның компетенциясе нигезендә органга яисә вазыйфаи затка каралуга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

3.10. Мөрәжәгать жибәргән гражданың фамилиясе яки жавап жибәрелергә тиешле почта адресы булмаган язма мөрәжәгатькә жавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнә торган, эшләнә торган яисә башкарылган хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яки башкарған зат турында мәгълүматлар булса, мөрәжәгать теркәлергә һәм органга компетенциясе нигезендә жибәрелергә тиеш.

3.11. Гражданнар органның вазыйфаи затларына шәхсән яисә үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә хокуклы.

3.12. Суд каарына шикаять белдерелә торган мөрәжәгать, теркәлгән көннән жиде көн эчендә, әлеге суд каарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, мөрәжәгать жибәргән гражданга кире кайтарыла.

3.13. Әгәр кергән мөрәжәгатьтә әдәпсез яисә мәсхәрәле гыйбарәләр, вазыйфаи затның, шулай ук аның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә янаулар булса, ул анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырылырга мөмкин. Бу очракта мөрәжәгать жибәргән гражданга мөрәжәгать итү хокукуын яывыз ният белән куллануга юл куймау турында хәбәр ителә.

3.14. Гражданың язма мөрәжәгатендә элегрәк жибәрелгән мөрәжәгатыләргә бәйле рәвештә, аңа асылы буенча берничә тапкыр язма жаваплар бирелгән сорау булган, шул ук вакытта мөрәжәгатьтә яңа дәлилләр яки хәлләр китерелмәгән очракта, күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элек жибәрелгән мөрәжәгатыләр бер үк вазыйфаи затка берничә тапкыр юнәлтелгән шартта, вазыйфаи зат чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсезлеге һәм әлеге мәсъәлә буенча граждан белән язылышуны туктату турында каар кабул итәргә хокуклы. Бу каар турында мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

3.14.1. Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә органның рәсми сайтында 3.3 пункты нигезендә урнаштырылган сорауны үз эченә алган мөрәжәгать кергән очракта, мөрәжәгатьне теркәлгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгатьне жибәргән гражданга Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә мөрәжәгатьтә куелган сорауга жавап урнаштырылган рәсми сайтында электрон адресы хәбәр ителә, шул ук вакытта суд каарына шикаять белдерелгән мөрәжәгать кире кайтарылмый.

3.15. Мөрәжәгатьтә куелган мәсъәләнен асылы буенча жавап дәүләт яки Федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне игълан итмичә бирелергә мөмкин булмаган очракта, мөрәжәгать жибәргән гражданга әлеге мәгълүматларны хәбәр итү мөмкин булмауга бәйле

рәвештә, анда куелган мәсьәләненә асылы буенча жавап бирү мөмкинлеге булмау турында хәбәр ителә.

4. Гражданнарың язма мөрәжәгатьләрен кабул итү, теркәү һәм исәпкә алу

4.1. Почта жибәрүләрендә булырга мөмкин шартлаткыч, агулы һәм башка куркыныч әйберләрне үз вакытында ачыклау һәм йогышсызландыру максатында, аларны тышкы яктан карау үткәрелә. Мондый әйберләр ачыкланган яки аларның булуына шик туган очракта, почта жибәрүләре белән алга таба һәр эш кичекмәстән туктатыла һәм куркынычсызлык органының тиешле бүлекчәсе белгече чакырыла. Белгеч чакырту белән бер үк вакытта почта жибәрүләрен мәжбүри изоляцияләп, куркынычсызлык чарапары да күрелергә тиеш.

Террорчылық актларын һәм башка жинаятыләрне кылу куркынычы булган язма мөрәжәгатьләрне алганда, оператив-эзләү чарапарын һәм тикшерү гамәлләрен үткәргәндә файдаланылырга мөмкин булган эзләрне саклау өчен чарапар күрелә.

4.2. Язма мөрәжәгатьләрне кабул иткәндә, аларның адресларының дөреслеге тикшерелә. Билгеләнеше буенча китерелмәгән хатлар ачылмаган хәлдә кичекмәстән элементә почта предприятиесенә адресатка жибәрү өчен кире кайтарыла.

Конвертларны ачканда, аларда хат һәм конвертка теркәлгән документлар (ертылган документлар беркетелә) тикшерелә, кергән документлар (паспорт, хәрби билет, хезмәт кенәгәсе, пенсия таныклыгы һ.б., шулай ук фотографияләр һәм хатка башка күшымталар) хат текстының алдына скрепка белән беркетелә. Күшымта яки хат текстының юклыгы ачыкланган очракта, конвертка текрәлә торган белешмә төзелә һәм бу хакта гражданга хәбәр ителә.

4.3. Барлық язма мөрәжәгатьләр органга яисә вазыйфай затка кергән көннән өч көн эчендә теркәлә. Һәр мөрәжәгатькә тәртип буенча теркәү номеры бирелә. Һәр яңа календарь елында яңадан кергән мөрәжәгатьләрнең нумерациясе беренче номердан башлана.

4.4. Кәгазьдә кергән язма мөрәжәгатьләр мәжбүри рәвештә сканерлана һәм электрон документ әйләнеше системасына йөкләнә.

4.5. Граждан шикаятендә күрсәтелгән белешмәләр ахыргы каарны чыгару өчен житәрлек булмаганды, гамәлләренә шикаять белдерелә торган учреждениедән яки заттан тикшерү материаллары, карап кабул итүнең нигезлелеге турында бәяләмә белән соратып алына.

4.6. Әгәр барлық сораулар каралса, алар буенча тиешле чарапар үткәрелсә һәм гамәлдәге законнарга туры килә торган тулы жаваплар бирелсә, гражданнарың хатлары хәл ителгән дип санала.

4.7. Башкаручы тарафыннан әзерләнгән мөрәжәгатькә жавап проекты орган житәкчесенә яки компетенцияләре нигезендә мөрәжәгатьләргә жавапларны имзаларга вәкаләтле затларга кул куюга тапшырыла. Башкаручы (кул қуйған затлар белән бер үк вакытта) жавапларның эчтәлеге, ачыклыгы һәм төгәллеге, норматив актларга сылтаманың дөреслеге өчен жаваплылыкка ия.

4.8. Органның вазыйфай затлары:

а) мөрәжәгатьне объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны тәэммин итәләр, кирәк булган очракта - мөрәжәгать жибәргән граждан катнашында;

б) мөрәжәгатьне карау өчен кирәклө документларны һәм материалларны башка дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфаи затлардан, шул исәптән электрон формада соратып алалар, судлардан, сорай алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш;

в) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызуга яки яклауга юнәлдерелгән чаралар күрәләр;

г) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, әлеге тәртипнең 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11 пунктларында күрсәтелгән очраклардан тыш, язма җаваплар бирәләр;

д) гражданга аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен жибәрү турында хәбәр итәләр.

4.9. Мөрәжәгатьне караганда, мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка хәбәр иту рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл иту компетенциясенә кергән органга яисә вазыйфаи затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

4.10. Гражданнарның язмача мөрәжәгатьләре теркәү көненнән 30 көн эчендә карала.

4.11. Мөрәжәгатьләрне карау срокы башлану дип аларны теркәү көне санала. Мөрәжәгатьләрне карау срокы тәмамлану дип мөрәжәгать авторына җавапка имза кую датасы санала.

4.12. Билгеләнгән тәртиптә каралган мөрәжәгатьләр буенча каарлар чикләнгән файдаланудагы хезмәт мәгълүматына керә алмый.

4.13. Язма мөрәжәгатькә җавап орган житәкчесе тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә имзалана. Җавап граждан күрсәткән адреска жибәрелә.

Мөрәжәгатькә җавап электрон документ формасында мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча һәм язма формада кергән мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча язма формада жибәрелә.

Моннан тыш, билгесез затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылган тәкъдимне, гаризаны яки шикаятыне үз эченә алган мөрәжәгатькә, аерым алганды, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд каарына карата шикаять белдерелә торган мөрәжәгатькә җавап, шул исәптән суд каарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә органның рәсми сайтында әлеге тәртипнең 4.11 пункты таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

5. Коррупция юнәлеше фактлары буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү тәртибе

5.1. Коррупциягә каршы бозулар турында мәгълүмат ачыкланган мөрәжәгатьне алдан карау процедурасын уздырганнан соң, мөрәжәгать кичекмәстән орган житәкчесенә тапшырыла.

Житәкче резолюцияләр куя һәм башкаручыларны билгели. Мөрәжәгатьне карау аерым контролъгә куела.

5.2. Каары яки гамәл қылуы (кылмавы) мөрәжәгать итү предметы булып торган органга яисә вазыйфаи затка мөрәжәгать жибәрелми.

5.3. Мөрәжәгатьтә әзерләнә торган, эшләнә торган яисә башкарылган хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яки башкарған зат түрүнде мәгълүматлар булса, мөрәжәгать теркәлә һәм органга компетенциясе нигезендә жибәрелә.

5.4. Мөрәжәгатьтә муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт белән бәйле вазыйфаларны, чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү, шулай ук хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәмәү, муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтyna китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык, мәнфәгатьләр каршылығы барлыкка килү, муниципаль хезмәткәр тарафыннан башка коррупцион хокук бозулар қылу ихтималы түрүнде мәгълүматлар булса, орган житәкчесе кадрлар хезмәтенең коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча бүлекчесе вазыйфаи затының (коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча эш өчен жаваплы вазыйфаи затларның) доклад язмасы нигезендә мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактларга карата тикшерү үткәрүнең максатчанлығы түрүнде карап кабул итә. Элеге тикшерү хезмәт тәртибе таләпләрен (муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтyn булдырмау яисә жайга салу түрүнде таләпләрне үтәү, «Коррупциягә каршы тору түрүнда» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәү) үтәүне тикшерү булып тора һәм Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дәгъвалаучы гражданнар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелә торган мәгълүматларның дөреслеген һәм тулылығын тикшерү түрүнде нигезләмәгә таянып үткәрелә.

5.5. Мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактларны оператив-эзләү charalaryn үткәрү юлы белән тикшерү зарур булса, мөрәжәгатьне карау барышында оператив-эзләү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле дәүләт органнарына запрос жибәрелә.

5.6. Вәкаләтле органга кергән коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгате әлеге тәртиптә билгеләнгәнчә каралырга тиеш.

5.7. Мөрәжәгатьтә куелган барлык сораулар буенча гражданга жавап жибәргәннән соң, мөрәжәгать контролъдән алына.

6. Гражданнары шәхси кабул итүне оештыру

6.1 Гражданнары шәхси кабул итү Әжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе, аның урынбасары тарафыннан үткәрелә.

6.2 Кабул итү урыны, кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр, гражданнары кабул итү өчен жаваплы вазыйфаи затларның элемтә телефоннары түрүнде мәгълүмат массакүләм мәгълүмат charalary asha гражданнарга житкерелә һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Әжмәкәй авыл жирлегенең рәсми сайтында урнаштырыла. Элеге мәгълүмат шулай ук Әжмәкәй авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырыла.

6.3. Гражданнары кабул итүне теркәү һәм исәпкә алуны органның оештыру эшләре бүлегенең әйдәп баручы белгече вазыйфаи бурычлары нигезендә

гражданнарны кабул итүне исәпкә алу журналында (1 нче күшымта) алып бара. Телдән мөрәжәгатьләрнең эчтәлеге гражданың шәхси кабул итү карточкасына (2 нче күшымта) кертелә, ул гражданы кабул итү датасы, аның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңғысы – булганда), аның яшәү урыны, кабул итүне алып баручы вазыйфаи (вәкаләтле) затның фамилиясе, телдән мөрәжәгатьнең эчтәлеге һәм аның буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш. Күрсәтелгән реквизитлар башка кирәkle мәгълүматлар белән тулыландырылырга мөмкин.

6.4. Шәхси кабул итү вакытында граждан шәхесен таныклаучы документны күрсәтә. Граждан мондый документны күрсәтүдән баш тарткан очракта, аның мөрәжәгате аноним буларак карала.

6.5. Кабул итүне гамәлгә ашыручы вазыйфаи (яки вәкаләтле) зат гражданы иғтибар белән тыңларга һәм аның мөрәжәгатенең асылын жентекләп тикшерергә тиеш. Эгәр телдән мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр ачык булса һәм ёстәмә тикшерү таләп итмәсә, мөрәжәгатькә жавап граждан ризалыгы белән шәхси кабул итү барышында телдән бирелергә мөмкин, бу хакта гражданы шәхси кабул итү карточкасында языла һәм граждан имzasы белән раслана. Калган очракларда мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача жавап бирелә.

Эгәр мөрәжәгатьтә хәл ителеше компетенциягә керми торган мәсьәләләр булса, гражданга аңлатма бирелә: аңа кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәк.

Эгәр гражданга элек мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча жавап бирелгән булса, шәхси кабул итү барышында мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

6.6. Вазыйфаи затлар гражданнарны шәхси кабул итүгә бәйле мәсьәләләр буенча башка жирле үзидарә органнарына, предприятиеләргә, учреждениеләргә яки оешмаларга мөрәжәгать итәргә хокуклы, аларның житәкчеләре һәм хезмәткәрләре аларга ярдәм күрсәтергә бурычлы: кирәkle белешмә һәм мәгълүмати материаллар (норматив хокукый актлар нигезендә хәбәр ителергә тиеш булмаган мәгълүматлардан тыш) тапшырырга, квалификацияле консультацияләр, элемтә белән тәэмин итәргә, кабул итү өчен хезмәткәрләрне җибәрергә h.б.

6.7. Граждан кабул итү бүлмәсендә әйләнә-тирәдәгеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч тудыручи гамәлләр кылган очракта, кабул итүне алып баручы вазыйфаи (яисә вәкаләтле) зат Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле чаралар күрә. Кирәк булганда, эчке эшләр органнары һәм ашыгыч медицина ярдәме хезмәткәрләре чакырыла.

6.8. Органнарда гражданнарны шәхси кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгатьләрдә беренче чиратта шәхси кабул итү хокукына ия:

1) I, II төркем инвалилар һәм (яки) аларның законлы вәкилләре (ата-ананың берсе, уллыкка алучылар, опекун яки попечитель);

2) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе Хезмәт Герое, сугыш хәрәкәtlәре ветераннары;

3) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана тәрбиясенән мәхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясенән мәхрүм калган балалар арасыннан затлар, шулай ук аларның законлы вәкилләре һәм мондый балаларның хокукларын һәм

законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча мөрәжәгать иткән вәкилләр;

4) кабул итүгә өч яшькә кадәрге балалар белән килгән гражданнар.

6.9. Шәхси кабул итү вакытында 1-4 пунктларда күрсәтелгән гражданнар беренче чиратта шәхси кабул итү хокукуны раслаучы документны күрсәтәләр.

6.10. Органнар житәкчеләре беренче чиратта шәхси кабул итүгә хокукуны булган гражданнарның өстәмә категорияләрен билгели алалар.

6.11. Беренче чиратта шәхси кабул итү хокукуна бер үк вакытта берничә граждан ия булса, күрсәтелгән гражданнарны кабул итү аларның шәхси кабул итүгә килүе тәртибендә гамәлгә ашырыла.

7. Мөрәжәгатьләр белән эшләү торышын тикшерү һәм аларны карауны контролъдә тоту. Мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

7.1. Органнар һәм вазыйфаи затлар үз компетенциясе чикләрендә мөрәжәгатьләрне карау тәртибенең үтәлешен контролъдә тоталар, кергән мөрәжәгатьләрнең эчтәлеген анализлыйлар, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен үз вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрәләр.

7.2. Барлык язмача мөрәжәгатьләр, шулай ук гражданнарны шәхси кабул итү вакытындагы мөрәжәгатьләр үтәлүү сроклары буенча контролъдә булырга тиеш, аларны карау нәтижәләре турында авторга жавап бирү яки тиешле орган яисә вазыйфаи зат запросы буенча мәгълүмат бирү таләп ителә.

7.3. Турыдан-туры контроль буенча эш Әжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенә йөкләнә.

Мондый контролъне гамәлгә ашыручи затлар хокуклы:

а) башкаручылардан һәм аларның турыдан-туры житәкчеләреннән мөрәжәгатьләрне карау барышы турында кирәклө мәгълүматларны соратып алырга;

б) билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьләрне карау торышын чагылдыручи материаллар белән танышырга;

в) тиешле вазыйфаи затларга мөрәжәгатьләрне карауны тикшерү барышында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча тәкъдимнәр кертергә.

7.4. Гражданнарның мөрәжәгатьләре керүгә йогынты ясый торган сәбәпләрне ачыклау һәм бетерү максатында, еллык хисапны әзерләгәндә гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә гомумиләштерү һәм анализ ясала. Күрсәтелгән анализда кергән, бүтән адрес белән жибәрелгән һәм караплан язма мөрәжәгатьләрнең, электрон документ формасында мөрәжәгатьләрнең саны турында, шәхси кабул итүдә кабул ителгән гражданнар саны, гражданнарны шәхси кабул итү һәм күчмә кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәжәгатьләр тематикасы турында мәгълүмат булырга тиеш.

7.5. Мөрәжәгатьләр белән эшләүнен торышы (гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә анализ) Әжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесенең еллык хисабында чагыла һәм бирелгән форма буенча Интернет чөлтәрендә Әжмәкәй авыл жирлегенең рәсми сайтында урнаштырыла (3 нче күшымта).

Гражданнар мөрәжәгатьләрен
карау буенча эш тәртибенә
1.1 нче күшымта

Гражданнарны кабул итүне теркәү журналы

№	ФИАи, туган елы	Эш урыны	Адресы, телефон номеры	Сорауның эчтәлеге	Искәрмә

Гражданнар мөрәжәгатьләрен
карау буенча эш тәртибенә
1.2 нче күшымта

ӘЖМӘКӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КИЛУЧЕНЕҢ ШӘХСИ КАРТОЧКАСЫ

ФИАи _____

Яшәү урыны _____

Социаль хәле _____

Ташламалы состав _____

Мөрәжәгать итү датасы « ____ » 202 ____ ел, журналда теркәү номеры _____

Сорая темасы _____

Әлеге сорая буенча беренче тапкыр, кабат мөрәжәгать итә _____

(кирәклесенең астына сыйзарга, әгәр мөрәжәгат кабатланса, алдагы мөрәжәгатынен датасын
курсәтергә)

Сорауның кыскача эчтәлеге _____
_____
_____
_____

Житәкченең күрсәтмәләре _____
_____
_____
_____

Мөрәжәгать буенча нәтиҗәләр _____
_____
_____
_____

Әңгәмәне алып барды _____

Телдән жавапка риза _____

« ____ » 202 ____ ел

(имза)

Гражданнар мөрәжәгатьләрен
карау буенча эш тәртибенә

1.3 нче күшымта

Әжмәкәй авыл жирлеге Башкарма комитетында
гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү турында
стистик мәгълүматлар

Мәгълүмат исеме	Цифрлы мәгълүматлар	
	_____ ел	_____ ел
Барлық кергән мөрәжәгатьләр (хат, шәхси кабул итү, электрон мөрәжәгатьләр)		
шул исәптән электрон мөрәжәгатьләр (Интернет, электрон почта)		
Шул исәптән шәхси кабул итүдә кабул ителде:		
Контрольгә алынды		
Уңай хәл ителде		
Урынга чыгу белән тикшерелде		